

Les relacions entre el Japó i la Xina en la cruïlla

(Traducció provisional)

Koichiro GEMBA, ministre d'Afers Exteriors del Japó.
Publicat al International Herald Tribune – 21/11/2012.

Des de fa una mica més d'una dècada, l'atenció de la comunitat internacional en matèria de seguretat global s'ha centrat en els esdeveniments al Pròxim Orient i la situació en aquesta regió segueix sent extremadament volàtil. Recentment, però, la seguretat a la regió d'Àsia-Pacífic també s'ha tornat cada vegada més inestable i està causant cada vegada més preocupació, com queda reflectit en el viratge estratègic dels Estats Units cap a la regió. Japó, país democràtic a Àsia, ha contribuït a la pau i a la prosperitat del món, basant-se en la seva aliança amb els Estats Units.

Després de les eleccions presidencials als Estats Units, un nou lideratge ha agafat el timó de la Xina. La relació de Japó amb la seva veïna Xina és una de les relacions bilaterals més importants per Japó. El Govern del Japó desitja poder millorar les seves relacions amb els nous dirigents de la Xina.

D'altra banda, és un fet que existeix tensió entre els dos països sobre les Illes Senkaku. Com es pot veure en els mitjans de comunicació, s'han produït protestes anti japoneses de gran envergadura a tota la Xina i atacs a empreses japoneses que ara tenen que fer front a danys i pèrdues per un valor superior als 100 milions de dòlars.

No obstant això, Japó sempre ha tractat aquesta situació amb calma i mesura. Seguirem promovent una "relació mútuament beneficiosa basada en interessos estratègics comuns" entre el Japó i la Xina des d'una perspectiva àmplia. Japó ha reiterat en múltiples ocasions que el desenvolupament de la Xina és una oportunitat per a la comunitat internacional, inclòs Japó. Aquesta postura no variarà.

Als països d'Àsia-Pacífic els preocupa l'evolució de les activitats marítimes de la Xina. En un informe de Hu Jintao al 18^è Congrés Nacional del Partit Comunista, Xina subratlla de manera explícita la seva política de "salvaguardar amb determinació els drets i interessos marítics de la Xina i convertir la Xina en una potència marítima".

Clarament, Japó no està sol en el desig que aquesta política es dugui a terme d'acord amb el Dret Internacional i en harmonia amb les nacions veïnes. No obstant això, ens causa gran preocupació el que estem veient al Mar de la Xina Meridional i en les aigües que envolten les Illes Senkaku. Sembla que la Xina està intentant convertir l'enviament de vaixells del seu Govern a aquestes aigües en una cosa quotidiana i canviar l'estatus quo mitjançant la coerció.

Així mateix, al Congrés del Partit, el president Hu va afirmar: "La Xina està en contra del hegemonisme i d'una política de poder en totes les seves formes i mai buscarà l'hegemonia ni s'embarcarà en projectes expansionistes". Japó celebra aquesta postura i desitja ferventment que la Xina demostrï aquesta política amb accions reals per tranquil·litzar als seus veïns. En

aquest context, és clar que la situació al voltant de les Illes Senkaku planteja interrogants no sobre el passat d'un país sinó sobre el futur de la nostra regió.

Permetin-me aprofitar aquesta oportunitat per contestar algunes preguntes que es plantejen entre aquells que mostren preocupació per l'actual situació.

En primer lloc, per què Japó va adquirir tres de les Illes Senkaku al setembre?

L'objectiu era minimitzar qualsevol efecte negatiu en la relació entre el Japó i la Xina. No hi ha dubte que les Illes Senkaku són part inherent del territori japonès d'acord amb els fets històrics i el Dret Internacional. El Governador de Tòquio Shintaro Ishihara va anunciar el mes d'abril la seva intenció d'adquirir les Illes Senkaku i construir-hi una sèrie d'instal·lacions. Adquirir les Illes era la millor i única opció possible per al Govern del Japó per protegir les relacions bilaterals.

La mesura que va prendre el Govern del Japó va ser únicament una transferència dels drets de propietat de les Illes d'acord amb la llei interna japonesa, és a dir, es va produir la devolució de la propietat de les Illes -en mans del Govern fins a 1932 - per part d'un ciutadà japonès al Govern.

És lamentable que la Xina no hagi entès plenament com funciona la relació entre el Govern central i els governs locals al Japó ni com es protegeix la propietat privada, a causa de les diferències existents entre els dos països.

En segon lloc, Està intentant el Govern del Japó negar l'ordre internacional establert després de la Segona Guerra Mundial?

De cap manera. Japó és una nació amant de la pau i ha contribuït de manera notable a la pau i a la prosperitat d'Àsia després de la Segona Guerra Mundial. Aquesta política és el segell distintiu del Japó que tots els seus ciutadans donen suport fermament i no canviarà. Una enquesta anual de BBC World Service que mesura les percepcions sobre la influència dels països al món, situa al Japó a la part alta del rànquing, en considerar que el Japó té un impacte positiu en el món.

En una declaració conjunta de la Xina i Japó, publicada quan el president Hu va visitar Japó el 2008, la Xina va declarar: "La part xinesa va expressar la seva valoració positiva sobre l'interès constant del Japó per convertir-se en un país pacífic i sobre la seva contribució a la pau i estabilitat mundials a través de mitjans pacífics al llarg de més de 60 anys després de la Segona Guerra Mundial".

Com a primer pas després de la guerra, Japó va signar el Tractat de Pau de Sant Francisco, que va ser subscrit per altres 48 països inclosos els Estats Units. El Tractat constitueix un important element de l'ordre internacional de la postguerra, però, el Govern de la Xina considera el tractat "il·legal i nul". A més, la Xina va aprovar una llei sobre el Mar Territorial i la Zona Contigua l'any 1992 en la que considera les Illes Senkaku com a part de la Xina, intentant d'aquesta manera canviar unilateralment l'estatus de les Illes definit en el Tractat de Pau de Sant Francisco. Quin país, Japó o la Xina, invalida l'ordre internacional de la postguerra?

En tercer lloc, per què Japó no remet l'assumpte al Tribunal Internacional de Justícia?

Aquesta és una pregunta que, sovint, es planteja erròniament a Japó. És Japó el que té el control efectiu sobre les Illes Senkaku d'acord amb el Dret Internacional i és la Xina la que està buscant alterar l'estatus quo. Aquesta pregunta hauria de ser plantejada a la Xina. Japó ha acceptat l'obligatorietat de la jurisdicció de la CIJ. Tenint en compte que la Xina està desplegant diverses campanyes per fer valer les seves posicions en fòrums internacionals, seria lògic que la Xina busqués una solució d'acord amb el Dret Internacional. Per què no donen mostra alguna d'acceptar com a obligatòria la jurisdicció de la CIJ i presenten els seus arguments davant la CIJ?

Les relacions entre el Japó i la Xina es troben ara davant una gran cruïlla. Hem, més que mai, de recordar els enormes esforços duts a terme pels líders dels nostres dos països per normalitzar les relacions i establir una "relació mútuament beneficiosa basada en interessos estratègics comuns", portant d'aquesta manera la relació bilateral a un nivell més elevat. Tenint en compte que compartim interessos estratègics, no només en termes de relacions bilaterals sinó també en una varietat de camps, Japó i Xina s'han compromès a construir llaços mútuament beneficiosos a través de la cooperació en cada camp.

No podem fer cap concessió en matèria de sobirania. Alhora, Japó, com a membre responsable de la comunitat internacional, està disposat a estabilitzar les seves relacions amb la Xina. Esperem que els nous dirigents xinesos també adoptin un enfocament positiu.